WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 75. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го КВІТНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 25, 1961 No. 75. VOL. LXVIII.

КАСТРО ОСКАРЖУЄ І ПОГРОЖУЄ

ЗАПОВІДАЄ БЕЗПОЩАДНІСТЬ ДО ПОЛОНЕНИХ ТА ПРЯМУ АГРЕСІЮ ЗДОКУ ЗДА

Маямі, Флорида. — 23-го квітня кубинський прем'єр Фідель Кастро вперше виступив публічно з промовою на телевізії, яка тривала 4 години і 30 мінут, і в якій він оскаржував ЗДА в тому, що підтримували кубинських повстанців. Кастро заповів, що він буде безоглядним у відношенні до 458 захоплених повстанців, яких накаже застрелити, якщо ЗДА не перестануть підтримувати кубинських повстанців. Він заповів, що ЗДА приготовляються тепер до прямої агресії на Кубу, і одночасно він погрожував ЗДА, що такий крок збоку Америки буде „самознищенням імперіялізму та початком кінця імперії сноків". Кастро кілька разів згадував у своїй промові про „пряму інвазію ЗДА на Кубу", „після того, як їм невдалася непряма акція" за допомогою кубинських повстанців. „Ми не будемо самі". — заповів Кастро, який погрожував при тому, що життя американських громадян на Кубі і в латинських американських державах буде загрожене, якщо ЗДА почнуть агресію на кубинський острів. Кастро казав, що треба шукати помилування не в Гавані, тільки в Центральній Розвідчій Агенції ЗДА, яка організувала напад на Кубу. „Це є абсурдом просити помилування в вас, якщо вони не припинять агресії", — казав Кастро. Кубинський прем'єр подав втрати своїх військ, які виносять 87 вбитих і 250 ранених. Число вбитих повстанців годі подати, бо вони потопилися в океані під час висадки. Досі нараховано 82 тіла вбитих повстанців, а 458 взято до неволі. Кастро признався, що він втратив 2 літаки під час боїв, а повстанці, які мали до диспозиції 20 літаків, втратили 5 машин. Давніше Кастрова кватира повідомляла, що знищено 9 повстанських літаків. Битва тривала 72 години і вона відбулася на надбережній драговині. Кастро заперечив, що його летунство послуговувалося совєтськими МІГ-ами. На думку Кастра — це було божевілля повстанців робити висадку на болотнистому узбережжі, де колись тисячі селян голодували, і де вони тепер працюють, мають шпиталі і мажуть посилати своїх дітей до шкіл.

В Маямі на Флориді в колах укбинських імігрантів говорять про те, що було причиною поразки під час висадки в попередньому тижні. Ведеться гостра критика підпілля на Кубі та оскаржується Центральну Розвідчу Агенцію в тому, що вона не виявила правдивої сили Кастрових збройних сил. Преса пише тепер, що це було публічною тайною на Флориді і в деяких державах Латинської Америки, що ЦРАгенція підготовляла висадку на Кубі, яка закінчилася катастрофою минулого тижня в середу 19-го квітня. Міркують над тим, що станеться з 4.000 вишколених повстанців, які залишилися в районі Караїбського моря і не були вислані на Кубу. В Маямі закрито мобілізаційні бюра з огірченням, і є небезпека, що повстанська армія сама „здемобілізується" внаслідок невдачі на Кубі. З Вашингтону повідомляли 21-го квітня, що один із найближчих дорадників Кастра міністер промислу майор д-р Ернесто Гевара був поранений в боях на початку висадки на Кубі, і знаходився в одному провінційному шпиталі на лікуванні. Одночасно повідомляли, що до неволі дістався син голови Кубинської Революційної Ради д-ра Хозе Міра Кардоно — Хозе Міро Торра. На Кубі всі тюрми переповнені в'язнями, бо поліція заарештовує всіх, які могли б бути небезпечні для режиму Кастра. Американські фахівці ствердили, що фото того танка, який згідно з твердженням Кастра мав бути американського походження, виявляє, що це совєтський танк типу Т-34, якого вживала північнокорейська армія проти війська ЗДА.

Генерал Тейлор має перевірити працю Центральної Розвідчої Аґенції

Вашингтон. — 22-го квітня президент Кеннеді найменував емеритованого генерала Максвелла Д. Тейлора надзвичайним контролером, який має перевірити працю Центральної Розвідчої Агенції та приготування ЗДА до ведення партизанської війни. Ген. Тейлор був присутній на нарадах Крайової Ради Безпеки в Білому Домі, яка обговорювала кубинську ситуацію. Секретар Білого Дому П'єр Салінґер заявив, що генерал Тейлор не буде переводити контролю праці ЦР-Агенції зогляду на недавню висадку на Кубі, бо його завданням є „перевірити і дати огляд організації і здібностей ЗДА в ділянці парамілітарного плянування", як заявив Салінґер. Він вияснив журналістам, що під „парамілітарним плянуванням" треба розуміти „не-звичайну воєнну акивність і партизанку разом із розвідчою службою". Генерал Тейлор був шефом штабу армії, і в 1959 році перейшов на емеритуру, бо не погоджувався з політикою Айзенгавера щодо значення так званих „малих воєн". Айзенгавер недоцінював збройних сил, потрібних до ведення малих воєн, а генерал Тейлор прикладав до них велику вартість. Ген. Тейлор перевірюватиме деякі відділи департаментів: державного, оборони і справедливости та Центральну Розвідчу Агенцію.

В АМЕРИЦІ

● **20 добровільних** і релігійних американських аґенцій, які займаються висилкою американських харчів титулом допомоги закордонним країнам, дістали запевнення від уряду на нарадах в Білому Домі, що в найближчому фінансовому році, який зачинається 1-го липня 1961, уряд призначить більше харчів на допомогу чужим державам. На цю ціль видасть уряд 2,500,000,000 фунтів харчів. Висилатимуть спорошковане молоко і олії, а також пшеничну кашу, яку можна варити так, як вариться риж. Ці аґенції висилають харчові пачки 60 мільйонам осіб в 100 державах і територіях в різних частинах світу.

● **Пані Джан Ф. Кеннеді** прийняла в Білому Домі 333 жінки часописних редакторів, які прибули на збори Американського Товариства Часописних Редакторів до Вашингтону. Господинею прийняття була сама пані Кеннеді, бо Президент не був присутній.

● **В Ню Йорку в кіні „Ріволі"** почали висвітлювати шведський фільм під загол. „Майн Кампф", який накручений за книжкою Адольфа Гітера під цим самим заголовком.

● **Бостонський кардинал** Ричард Кушінг, промовляючи на прийнятті в пошану голови Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джорджа Міні, пропонував зорганізувати окреме товариство, яке займалося б інформацією американців про комуністичну діяльність та загрозу від світового комунізму. Зорганізовані робітники, на думку кардинала, повинні грати визначную ролю в цьому товаристві, яке повинно мати відділи у всіх американських стейтах.

● **Працівник Уряду Здоров'я** д-р Кларенс А. Смит звітував перед Стейтською Комісією Видатків про те, що недуга сифілісу значно збільшилася в 1960 році, на яку нездужало аж 12,000 осіб, на 53 відсотки більше, як у 1959 році.

ПІСЛЯ ІНВАЗІЇ НА КУБУ

Кастрівська міліція переводить під важкою охороною полонених учасників антикастрівської інвазії до концтаборів.

Айзенгавер закликає нарід підтримати Кеннеді в справі Куби

Кемп Дейвід, Мериленд. — 22-го квітня президент Джан Ф. Кеннеді конферував 90 мінут зі своїм попередником в Білому Домі генералом Д. Д. Айзенгавером, який після розмови з Президентом заявив, що він вповні є за те, щоб американський нарід „підтримав ту людину, що мусить нести відповідальність за нашу закордонну політику". Кеннеді сказав журналістам, що він запросив Айзенгавера, щоб його „поінформувати про останні події в закордонній політиці, і щоб скористати з його думок в цій справі і з досвіду". Айзенгавер і Кеннеді конферували під час другого сніданку і 15-хвилинного проходу по долині в таборі Дейвід. Пресовий секретар Білого Дому П'єр Салінґер, заявив, що він не може сказати, чи през. Кеннеді просив недавнього президента про якесь поучення чи пораду, бо при розмові не було його присутнього. 70-річний Айзенгавер був вдоволений з того, що 43-річний Кеннеді телефонічно запросив його на конференцію в справі Куби. Плян наступу на Кубу мав бути підготований ще за президентури Айзенгавера, а за уряду Кеннеді він був змінений і здійснюваний, але нещасливо, бо Центральна Розвідча Агенція неправдиво оцінила збройні сили Кастра. Айзенгавер заявив, що американський нарід повинен підтримати закордонну політику свого Президента в справі Куби. Кеннеді запросив нюйоркського губернатора Рокефеллера прибути у вівторок 25-го квітня до Вашингтону на конференцію до Білого Дому. Віце-президент Линдон Б. Джансон у вівторок має летіти до Індепенденсу, Мізурі, де має поінформувати про кубинську справу колишнього президента Гаррі С. Трумана.

Президент Індонезії Сукарно прибув до ЗДА з офіційною візитою

Вашингтон. — Індонезійський президент Сукарно прилетів в понеділок 24-го квітня ц. р. на військове летовище в Мериленді, де привітав його президент Дж. Ф. Кеннеді з членами американського уряду. Хоч приїзд Сукарна не означено, як „державну візиту", проте віддано йому всі почесті, як голові чужинецької держави. Подорозі Сукарно зупинився в Голівуді, де був гостем на бенкеті, що його видав президент американської фільмової індустрії Ерік Джонстон. У тому бенкеті взяло участь 150 найбільш промінентних американських фільмових продуцентів і артистів. За найпершими газетними коментарями, відвідини Сукарна ставлять керівні американські чинники перед дуже трудну проблему, бо Сукарно відомий з своїх комуно-поплентацьких симпатій і лівої політики, яку проводить при постійних заявах проти „імперіялістів", між яких ніколи не називає Совєтського Союзу ані комуністичного Китаю.

ВОЛ. БІЛИК ОЧОЛИВ ВІДДІЛ УККА В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі. — Один з найактивніших місцевих провідних діячів, голова місцевого Комітету Пам'ятника Шевченкові і дотеперішній секретар Відділу Українського Конґресового Комітету, Володимир Білик, був однодушно обраний на голову цього Відділу в результаті річних загальних зборів, що відбулися в приміщенні Народного Дому минулої неділі, 23-го квітня. Загальні збори однодушно одобрили та схвалили окреме признання дотеперішньому довголітньому голові Відділу, одному з найбільш відданих працівників для народної справи не тільки в Джерзі але й в країні, Антонові Шаранові. Крім п. Вол. Білика, як голови, в склад нової управи Відділу були однодушно обрані: давній провідний діяч Микола Петришин і Олекса Демченко — заступники голови, Ірина Качмарська — секретар. Василь Литвинка — касир, інж. Юхим Харченко, голова місцевої „Рідної Школи" — культурно-освітній референт, та Григорій Бура, Михайло Баран і Дмитро Дидик — члени управи. Обрано контрольну комісію в складі: Антін Шаран, Степан Максим'як і Денис Притуляк, та товариський суд у складі: А. Драган, Ів. Цьолко і Ів. Грабар. Зборами, в яких взяло участь пів сотні представників місцевих організацій, проводила президія в складі: А. Драган, голова, К. Піддубчишин, заступник, і мец. С. Мартюк секретар. Централю УККА заступав на цих зборах мгр. Іван Базарко, що виголосив коротку промову із загальною оцінкою праці УКК в користь української визвольної справи та роздав тридесятки почесних грамот тим громадянам, що вплатили більші суми до Народного Фонду УКК. Громада не без гордости прийняла до відома, що хоч вона своєю чисельністю займає одне з дальших місць між іншими громадами, то загальною сумою пожертв на цілі Народного Фонду вона зайняла четверте місце після Филаделфії, Шикаґа і Ню Йорку, перед такими великими громадами як Клівленд, Дітройт і Бофало. Упродовж 10 років існування Народного Фонду, місцева Громада внесла до нього 26 з половиною тисяч долярів, крім понад 4,000 долярів на цілі ЗУАДК та тисяч долярів на інші дрібні цілі. Збори, що їх відкрив дотеперішній голова Відділу А. Шаран згадкою про ненадійну смерть президента УКК і головного предсідника УНСоюзу сл. п. Дмитра Галичина, пам'ять якого вшановано вставанням з місць та хвилиною мовчанки, закінчено співом „Ще не вмерла Україна".

В АЛЬЖИРІ ЗБУНТУВАЛАСЬ АРМІЯ—ФРАНЦІЇ ГРОЗИТЬ ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА

У Франції проголошено вийнятковий стан. — Де Ґоль перейняв диктаторську владу

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль у драматичному заклику до народу проголосив в минулу неділю перебрання в свої руки всієї політичної і військової влади на підставі 16-ої статті конституції. Він потвердив попередні відомості про бунт частини французької армії в Альжирі та найгострішими словами натаврував чотирьох генералів резерви, які очолили той бунт. Тому, що з перехоплених радіоповідомлень збунтованих командантів та на основі власних інформацій французького уряду можна було сподіватись, що збунтована в Альжирі армія поведе наступ проти континентальної Франції, Францію поставлено в стан воєнного поготівля. Відкликано всі лети, змобілізовано військо і поліцію для протидіяння інвазії, яку перевели б французько-альжирські парашутисти передусім в околиці Парижу. Президент де Ґоль і прем'єр Дебре відкликались до французького народу, прохаючи його однодостайно допомогти в здавленні військової револьти. Де Ґоль признав, що ця револьта понижує престиж Франції та торощить всі політичні й господарські успіхи, добуті від кінця останньої переможної війни. Де Ґоль назвав той бунт „злочинним і безглуздим". Однак — за повідомленням преси — загал французів прийняв ті вістки спокійно і на зовнішньому житті у Франції не видно ніяких змін. Бунт в Альжирі стався в мин. суботу, 22 квітня ц.р. Тоді-то частина французької армії в Альжирі, а саме — парашутисти Чужинецького леґіону обсадили в столиці Альжиру цієї самої назви всі державні установи, арештували головного команданта французьких збройних сил в Альжирі ген. Фернанда Ґамбіє та генерального делеґата Жана Морена і захопили всю цивільну й військову владу. Хоча спершу бунт був обмежений тільки до самого міста Альжиру та ще й Орану, проте він поширився на весь Альжир. Головним провідником бунту є колишній головний командант військ в Альжирі, генерал летунства Моріс де Шаль, який в минулому році димісіонував, не погодившись з альжирською політикою де Ґоля. Іншими збунтованими генералами є Едмонд Жуго, Андре Целлер і Рауль Салян. Французький уряд, який відбув під проводом де Ґоля довгі надзвичайні наради, проголосив у цілій Франції вийнятковий стан, але життя у Франції — як згадано — назверх пливе нормально. Всі політичні партії, професійні спілки й інші масові організації деклярували свою льояльність де Голеві. Одна тільки права Незалежна партія, в якій існує поважний розкол на тлі політики супроти Альжиру, зберегла мовчанку на вістку про військовий бунт в Альжирі. Про той бунт першу офіційну вістку подали генерали Моріс ди Шаль і Раул Салян — цей останній з Еспанії, де він перебував на добровільному засланні і звідкіль він утік та перебрався до Альжиру. Речник французького уряду заявив, що збунтованих генералів поставлять перед воєнний суд. Тому, що більшість французької армії в Европі залишається вірна урядові президента де Голя та що у Франції величезна більшість народу підтримує уряд і є проти „фашистської авантури генералів", то загально передбачають невдачу того бунту, дармащо він грозить покищо громадянською війною. Це вже третя така військова револьта в Альжирі проти центрального уряду Франції: перша відбулась 13 травня 1958р., друга 24 січня 1960 р. Французький міністер для Альжиру Луї Жокс і шеф штабу ген. Жан Олі негайно відлетіли були в неозначене місце до Альжиру, але вернулися до Парижу. Тому, що вся комунікація між континентальною Францією і Альжиром перервана, то нема відтіль докладних вісток. Французькі комуністи стараються використати ситуацію для створення „фронту оборони демократії" з їхньою участю.

Президент Франції де Ґоль відбуває після одержання віток про револьту в Альжирі інспекцію почесної ґвардії під час від'їзду президента Сенеґалю Леопольда Сенґора з Парижу.

1-го ЧЕРВНЯ ПОЧНЕТЬСЯ СЕСІЯ УНРАДИ

Мюнхен. — Президент Української Народної Республіки в екзилі, д-р Степан Витвицький, видав декрет, на підставі якого чергова сесія Української Національної Ради почнеться в четвер, 1-го червня ц. р. Порядок нарад цієї сесії, п'ятої з черги, буде встановлений на нарадах Президії УНРади, що мають відбутися в цю середу, 26-го квітня. Президент УНР д-р Степан Витвицький, саме в цій справі, себто скликання і відбуття сесії УНРади, виїхав з початком цього року до Европи, де й досі перебуває.

У новій ноті до ЗДА Хрущов повчає про мораль і поручає „співіснування"

Москва. — Нікіта Хрущов передав в минулу суботу 22 квітня ц.р. американській амбасаді в Москві нову ноту до президента Кеннеді, яка майже в цілості присвячена справі Куби. Хрущов далі вперто твердить, що невдачний висад кубинських революційних емігрантів — це був акт американської імперіялістичної агресії, ласться на „закордонних монополістів" та представляє кубинських політичних емігрантів, як „жменю злочинних ворогів". Хрущов заперечує, наче б Совєти хотіли встановити на Кубі свої бази, але коли б навіть так сталося, то — твердить Хрущов — це не дає Америці права атакувати Куби, бо ж Америка має довкола Совєтів свої бази, а СССР не вважає цього за достаточну причину до атакування даних країн. Хрущов гостро атакує останню заяву през. Кеннеді, що він — Кеннеді — виконає свої зобов'язання щодо оборони Західньої гемісфери проти комунізму, бо — мовляв — не можуть існувати ніякі зобов'язання, які казали б помагати бунтівникам проти леґального уряду чужої країни. Тут Хрущов повчає през. Кеннеді, що таке міжнародна мораль і політична логіка та нахабним тоном вияснює, що коли Кеннеді заявляє симпатії імперіялістам і колоністам, то це його мораль, „але те, що сталося у відношенні до Куби, то це не мораль, а „ґанґстерство". З цинічною облудою Хрущов нібито протиставить цій „ґанґстерській" американській політиці „миролюбну" совєтську політику, оперту на принципі співіснування між країнами різних систем та невтручання у чужі справи. Хрущов одним реченням згадує про закиди збоку Америки щодо совєтської поведінки на Мадярщині, але протиставить їм нібито здавлення Америкою комуністичного режиму в Ґватемалі. Хрущов заявляє, що не вважаючи на справу Куби він готов до переговорів задля злагіднення міжнародного напруження, особливо в справах міжнародного роззброєння „і інших справ, що їх розв'язка сприятиме коекзистенції, визнанню права всіх народів мати соціяльні й політичні системи, що їх вони встановили, та невтручанню в їх внутрішні справи". Наприкінці Хрущов знову підкреслює, що „співіснування можливе тільки, коли держави з різними соціяльними системами підпорядковуються міжнародним правам і визнають світовий мир за найвищу ціль."

Скінчилася Асамблея ОН, відсунувши на осінь всі „дразливі" справи

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй, яка почалась 20 вересня мин. року та була перервана 21 грудня 1960 до 7 березня ц. р., скінчила свої наради в минулу суботу 22 квітня ц. р. після цілонічного засідання. Останніми актами Генеральної Асамблеї було прийняття резолюції в справі Куби й дальшого фінансування місії О Н в Конґо. Зате справа терору на Мадярщині, народовбивства проводженого китайськими комуністами в Тибеті, як теж об'єднання Кореї і ситуації в Ляосі — відкладено до осінньої сесії. Справу міжнародного роззброєння відкладено вже раніше на основі спільної пропозиції ЗДА і СССР. Щодо критичного бюджету Об'єднаних Націй, то 54 голосами проти 15 при 23-ох, що здержались, уповноважено генерального секретаря Гаммершилда видатковувати на операції ОН в Конґо по 10 мільйонів дол. місячно, почавши від січня ц. р. до жовтня ц. р., з тим, що дальше фінансування тієї місії буде предметом нарад нової Генеральної Асамблеї. Рішення це прийнято після того, як раніше подібний внесок перепав, бо південноамериканські країни голосували проти нього, ставши на становище, що вони самі знаходяться в критичній господарській ситуації і нездібні фінансувати потреб Конґа. Вони перекинули свої голоси в користь такої пропозиції щойно після того, як Генеральна Асамблея рішила зменшити на 80% фінансові зобов'язання латинсько-американських країн на місію ОН в Конґо. Половину коштів ОН в Конґо за перших 10 місяців цього року заплатять З'єдинені Держави. Щодо Куби, то 59 голосами проти 13 при 24-ох, що стримались, прийнято заклик до всіх членських країн ОН, щоб вони „вжили таких мирних акцій, які вважатимуть за відповідне, для злагіднення напруження між Кубою і ЗДА". Зате Генеральна Асамблея відкинула прийняту в Політичній Комісії резолюцію, щоб цю справу передати Організації Американських Держав, які мали б звітувати про свої заходи назад Генеральній Асамблеї в означеному речинці. Хоч відкинення такої постанови було поразкою ЗДА, що її підтрмували, проте Генеральна Асамблея відкинула теж внесок, що забороняв використовувати території членських держав для „акцій, що сприяли б громадянській війні в Кубі". Проти такого внеску, зголошеного Мехіко, були ЗДА.

Українська мова на літній сесії Альбертського Університету

Як і минулого року, слов'янський відділ Альбертського університиту (голова проф. д-р О. Старчук) влаштовує від 4-го липня до 15 серпня два літні курси української мови: Юкрейнісн, 100, з участю в мовній лябораторії (викладатиме проф. д-р Яр Славутич) і Юкрейнісн, 300 (викладатиме запрошений із Ню Йорку проф. В. Чапленко). Звертаємо увагу на те, що в деяких провінційних школах Альберти українська мова не викладається через брак учителів. Тепер кандидати на вчителів мають змогу поліпшити своє знання української мови. Закликаємо також інших зацікавлених вписуватися на ці курси. Попередня реєстрація, згідно з вимогами університету, закінчується 30 квітня.

Москва обвинувачує „Радянський Спорт" в Києві за Ґаґаріна

„Ню Йорк Трибюн" з 20-го квітня приніс з Москви вістку, що офіційний орган комуністичної партії в Україні, „Правда України", виступив з великим обвинуваченням проти київського „Радянського Спорту" за те, що той не віддав відповідної уваги розреклямованому совєтському астронавтові Юрієві Ґаґарінові. Згідно з повідомленням „Н. Й. Геральд Трибюн", „Правда України" обвинувачує „Радянський Спорт", що є органом Ради спортових товариств і організацій України, за те, що він подав тільки офіційне повідомлення про Ґаґаріна із короткою статтею про нього самого і більше нічого. „Важко собі уявити, як редакційна колегія газети могла приготовити таке видання. Вони байдужі, їх кров холодна, як риби. Це подивугідна політична глупота". — сказано в „Правді України".

У СВІТІ

● **Зізнання Айхмана,** списані під час переслухання його в слідчій в'язниці в Ізраїлі, займають шість грубих томів. Айхмана переслухували протягом вісьмох місяців і все те, що він говорив, записувано на стрічку. Айхман ні разу не признався, що він будь-коли видав приказ до вбивання жидів. Навпаки, він послідовно переводить своє твердження, що був тільки виконавцем приказів згори.

● **Зовнішню Монголію,** яку штучно створили большевики задля закріплення своєї влади в східній частині Сибіру і над Тихим океаном, мають прийняти до Об'єднаних Націй, як „суверенну" державу. З'єдинені Держави задумують запропонувати Зовнішній Монголії обмін дипломатичними представниками, щоб могти перевірити, до якого ступня той совєтський сателіт є „самостійний".

● **У Парижі** три альжирсько-арабські терористи вбили пострілами з револьверів французького державного урядовця у відділі суспільної опіки для мусульманських мешканців столиці Франції, Жідо де Барра, як він ішов вулицею в дільниці Монтмартру. Одного з атентатчиків схоплено.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second-Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Банкрутство півзасобів

Виголошена в минулий четвер на з'їзді американських редакторів у Вашингтоні промова президента Джана Ф. Кеннеді була однією з тих державницьких заяв, які не тільки визначають курс політики даної країни, але й впливають на хід дальших історичних подій. Промова президента Кеннеді безпосередньо була спричинена невдачею першої спроби антикастрівської революції на Кубі, сполученої з висадом зорганізованих кубинськими еміґрантами з'єднань. Тому формально вона стосувалася до Куби, причин невдачі того висаду і дальшої політики ЗДА супроти Куби. Але насправді заява Президента, його арґументи і висновки виходили далеко поза межі кубинського острова та всієї проблеми комуністичного режиму, встановленого на Кубі Фіделем Кастром. Не про Кубу була насправді мова в тій промові, а про Москву, не про Фіделя Кастра, а про Хрущова й Мао Тсе-тунґа, не про американську політику супроти будь-якої країни Латинської Америки, а про політику в ґльобальному аспекті, на тлі ґльобальної ситуації.

Здається, що з усіх коментарів, які негайно появилися на тему четвергового виступу президента Кеннеді, найкращим і найвірнішим є коментар Артура Крока в „Ню Йорк Таймсі", в якому він вбачає у тому виступі признання в банкрутстві американської політики половинчатих засобів. Коли Кеннеді ствердив, що з останньої кубинської невдачі треба добути подвійну науку: про шкідливість недоцінювання сили комунізму та про конечність перевіряти засоби у боротьбі проти нього, — то в тому ствердженні, на думку цього американського публіциста, вміщається також признання повної невдачі дотеперішньої політики, яка ніби й боролася проти комунізму, але ні в одному конкретному випадку не виявила достатньої рішучости недопустити до комуністичного успіху. Кеннеді сам покликався на приклади Північної Кореї і Північного В'єтнаму, Мадярщини, Польщі й Східньої Німеччини, згадав і про „інші країни" з подібною долею, в першому ряді яких знаходиться, очевидно, Україна. Кеннеді говорив про способи, якими Москва завела в усіх тих країнах комуністичний лад, знищивши перед тим усі тамошні свободи. Але одночасно насувається турботливий запит: а де ж були тоді З'єдинені Держави?!

Історичне значення заяви Кеннеді в тому, *що він признає, як анахронізм,* покладання всього натиску в нинішній ситуації лише на реґулярні збройні сили. Америка розбудувала велетенську збройну силу — на суходолі, на морях, під водами й у повітрі, — але в той самий час комунізм уярмлює одну країну за другою, „не перемаршовуючи через державні кордони і не вистрілюючи жадної ракети" — за словами самого Президента. Уніформовані збройні сили — це теж, за його власним висловом, тільки „щит, за яким криється акція підривання, інфільтрації, намацування слабких місць і створювання таких ситуацій, в яких вільний світ не може проводити збройної інтервенції". Треба було довгих 16 років — 16 років совєтських і комуно - китайських перемог та поразок американської політики — щоб почути з найвищого офіційного посту таке ствердження. Насправді: краще пізно, як ніколи. Половинчаті засоби, сто[...]вані впродовж останніх 16-ох років у закордонній політиці ЗДА, збанкрутували не тільки у відношенні до Куби, Кореї, В'єтнаму, Центральної і Східньої Европи. Вони — слушно пригадує Артур Крок — збанкрутували також у відношенні до Північно-Атлантійського пакту (НАТО), Об'єднаних Націй, Конґа. Всюди Америка ніби боронить принципи, але водночас не вміє переводити їх у практиці, і внаслідку всюди на згаданих теренах послабшав престиж З'єдинених Держав. Якщо тепер прийде відворот від отих помилкових ходів, якщо дійсно політика ЗДА буде тверда, рішуча, якщо вона нехтуватиме комуністичними шантажами та стосуватиме до Москви ті самі засоби, що їх Москва стосує супроти вільного світу, тоді — може — оправданою буде жертва кубинських патріотів, що згинули на мостовову причілку на Кубі, давши своєю смертю Америці ту повчальну лекцію. А вже історичною заслугою тих героїв буде, якщо ці гарні й мудрі слова президента Кеннеді стануть — ділом.

Нищення з допомогою ... толеранції

В обидвох основних для політики совєтської держави у відношенні до релігії і Церкви актах ґарантовано не тільки повну „свободу совісти", але й толеранцію супроти віруючих людей. В декреті Ради Народних Комісарів РСФСР з 23-го січня 1918 року про відокремлення Церкви від держави і школи від Церкви заборонено „видавати будь-які місцеві закони або постанови, які утискували б або обмежували свободу совісти". А в прийнятій 22-го березня 1919 року програмі Російської Комуністичної Партії (большевиків) стверджено, що в змаганні за „звільнення трудящих мас від релігійних забобонів" треба „уникати будь-якої образи почуття віруючих".

Виходячи з цих напрямних і підтверджуючи, що декрет з 23-го січня 1918 року „був і залишається основним законодатним актом, який визначає становище Церкви в СССР", і що „всі дальші законодатні постанови про культи розвивають ідеї цього документу" — московська „Правда" з 8-го січня ц. р. категорично стверджує, що „комуністичному суспільству чужий усякий гніт, в тому числі релігійний, який придушує і понижує особистість людини", і що „терпеливо, не ображаючи почувань вірних, партія добивається остаточного визволення всіх трудящих від релігійного дурману і релігійного світогляду".

Так виглядає на словах комуністична толеранція супроти Церкви і релігії. На ділі ж гасло „уникати будь-якої образи почуття віруючих" не заперечує, а тільки прикриває мету совєтської політики у відношенні до Церкви, визначену в цих же актах, „як повне завмирання релігійних забобонів" і „повне зруйнування зв'язку між експлуататорськими клясами і організацією релігійної пропаґанди". Це ж саме напрямні згаданих декретів використав совєтський режим для розгортання оскаженілої антирелігійної кампанії наприкінці двадцятих і в тридцятих роках, для нечуваних переслідувань Церкви, священиків і вірних.

Так само сьогодні, в період буцімто лібералізації в Совєтському Союзі, пропаґована на словах „свобода совісти" і толеранція супроти віруючих людей є тільки прикриттям для дальшого безоглядного наступу на релігію. В якому напрямі йде, до якої мети змагає цей наступ, свідчать не заяви совєтських офіційних чинників і не ствердження єрархів „Русской Православной Церкви", подиктовані їм офіційною пропаґандою, але реальні цифри закритих в останньому часі церков. Так, згідно з даними німецького часопису „Дер Хрістліхе Зоннтаґ" з 22-го січня ц. р., в Києві, де як подає „Провідник" по цьому місті, мало б бути 32 церкви, із 26 існуючих в той час церков насправді залишилося тільки вісім. В 1960 році закрито також Видубицький монастир, в якому було ще 60 ченців. У Ленінграді із відкритих донедавна 14 церков залишилося теж тільки вісім, в Мінську — тільки три, у Львові — десять, в Новгороді — лише одна. З початком цього року розгорнулася широка „акція" замикання церков в Західній Україні. Згідно з листовними повідомленнями, у Львові закрито три українські церкви і в Золочеві дві. Поволі ліквідують і відому Почаївську Лавру, з якої виселено вже всіх ченців до містечка Почаєва. У 1959 р. закрито також православну семінарію в Києві, а до семінарії в Луцьку заборонено приймати нових кандидатів, приготовляючи її цим теж до закриття.

Такий справжній стан з „релігійною свободою" в Совєтському Союзі доводить, що ні компартія, ні режим не зрезиґнували із Церкви й релігії, рішені знищити „толеранЦеркви й релігії, рішені знищити „толеранцією" те, чого не повелося знищити з допомогою терору і переслідувань.

У НІМЕЧЧИНІ СЬОГОДНІ

Українцям в Америці, мабуть, буде цікаво почути хоч дещо про Німеччину та про українців, які там живуть. Звідтам вдалося мені приїхати недавно до ЗДА, проживши там останніх шістнадцять років.

Багато наших земляків уявляють собі Німеччину такою, якою залишили її десять більше років тому: в руйновищах війни, з втомленими й заляканими обличчями населення, з матеріяльним недостатком та численними Ді-Пі таборами.

Цього вже давно нема. Міста відбудовані, мало того, вони розбудовані за новими вимогами життя; що більше, за останні роки постали нові житлові дільниці та оселі, а подекуди навіть нові міста, заселені німецькими вигнанцями з країн Сходу Европи.

Індустрія всякого роду набрала такого розгону, що фабричні дільниці ростуть, немов гриби по дощі. Німецьких робітників не вистачає, щоб задовольнити всебічні потреби ринку праці, і тому в останніх роках уряд набирає робітників та робітниць з Італії та Греції. Для них будують в індустрійних центрах модерні мешкальні будинки, як, наприклад, для грецьких робітниць в Мюнхені.

Країна живе в достатку і його видно на кожному кроці. Вікна крамниць виблискують багатством і естетичним оформленням, а здорові, добре відживлені обличчя громадян — самопевністю. Зокрема, сучасна німецька молодь висока ростом, сильна і гарна. Щодо німецьких дівчат, то, мабуть, важко конкурувати з ними дівчатам інших країн свіжою красою та здоров'ям.

Німецький нарід важко працює, він закоханий у працю і слово „праця" — це щось для нього священне; в праці він виростає, старіється і вмирає. Але, мабуть, рідко вмирають німці від перевтоми. Навпаки, вони мають дуже багато людей глибокої старости. Про це можна довідатися з німецького радіо, в якому складають їм побажання з нагоди дня народження. Завдяки precизній організації суспільно - медичної опіки, пересічний вік життя німців поступив дуже далеко вперед, і тепер старики під сотню літ зустрінете дуже багато.

Німеччина — це ніби величезна машина поодинокого родинного, громадсько - соціяльного й національно-державного життя. Це могутня і грізна машина, яку альянти хотіли були послабити, обдарувавши Німеччину новою формою союзної республіки та демократичною конституцією. Але це їм не вдалося. Німці залишилися собою, з усіма своїми прикметами, набутими впродовж їхнього історичного існування, і з цими прикметами треба числитися кожному, кому приходиться бути в якомунебудь відношенні до них.

Як в умовинах німецького порядку живе українська еміґрація і чому, при високому рівні життя в Німеччині, все ж таки бажає вона виїхати до ЗДА? Таке питання буде цілком логічне після того, що я сказав вище.

Не зважаючи на матеріяльний добробут і потребу робітних рук, наші земляки, змушені політичними обставинами жити в Німеччині, не почувають себе добре. Причина цього не в тому, що німці не люблять еміґрантів зі Сходу. Вони уважають їх за баласт, бо мусять давати їм приміщення, а непрацездатним ще й допомогу. Крім цього, ці люди є пригадкою, - докором для німецького сумління, що відтворює картину минулих жорстокостей. Це чи не найбільше хвилює німців у зустрічах з цими небажаними чужинцями.

Виїмково добре дивляться німці на тих чужинців, які приїздять до них на сезонові роботи, і на туристів, які привозять вартісну валюту. Але Схід Европи — це комплекс меншевартостей в їх загальному понятті або, в кращому випадку, загадкова екзотика.

Німеччина — не зважаючи на великий технічно - господарський ріст і культурні осяги, тісно замкнена в своїй специфічній духовості і нерадо приймає все те, що не є її продуктом. Саме цей німецький комплекс безоглядної вищости над іншими народами є джерелим взаємної антипатії між німцями і не-німцями.

Життя українських еміґрантів дуже утруднене високими цінами на продукти, головно на харчі. Але, щоб це зрозуміти, треба порівняти вартість американського долара з німецькою маркою. Це тим краще зробити, коли порівняємо заробітню платню нефахового американського робітника з німецьким.

Пересічна місячна платня нефахового робітника в Америці становить $300. Така ж приблизно платня нефахового робітника в Німеччині. Отже, користуючись заробітною платнею, як вихідною для оцінки вартости товарів, ставимемо нарівні німецьку марку з американським доляром, бо, щоб ці гроші здобути працею, треба приблизно стільки ж годин часу.

Пригляньмося тепер до цін на товари щоденного вжитку і тоді побачимо, яка є практична вартість німецької марки в порівнянні з американським доляром.

В малому німецькому містечку двокімнатне, неумебльоване мешкання з кухнею без опалу й світла, без лязнички, без комірки на харч і без шаф у стінах коштує місячно 66 марок (тобто, умовно — 66 долярів), фунт цукру — 68 пфеніґів, фунт найгіршої кави — 5 марок, одно яйце — 20 пфеніґів, пара дешевших мужеських черевиків — 32 марки, біла мужеська сорочка — не менше як 10 марок.

Ось ці ціни говорять про дорожнечу в Німеччині та про перевагу доляра над німецькою маркою. Але багато американських українців перечислюють доляра на чотири німецькі марки (такий офіційний курс), а кожну марку вважають рівновартісною з доляром. З такого перечислення виходить, що один американ. доляр має в Німеччині купівельну силу чотирьох долярів. Очевидно, що це є наслідком незнання життьових обставин у Німеччині.

Крім матеріяльних труднощів для тих наших еміґрантів, які неспроможні заробити на задовільне життя, та крім неможливости укласти своє життя в рамці духової системи німецького народу, є ще один момент абстрактного порядку, який постійно переживає українська еміґрація не тільки в Німеччині, але й в цілій Західній Европі. Це — глибокий внутрішній неспокій, що випливає з непевности й нестабільности життя. Трагічна тимчасовість і безґрунтя тяжать над людиною в Европі. Від часу закінчення першої світової війни крізь другу і посьогодні людина чогось вичікує, чогось сподівається, чимсь нерозгаданим непокоїться. В чому дійсна причина, годі сказати. Але є щось в тому велике й пророче, що має познаки зламу нашої епохи. Західня Европа на кожному кроці це відчуває і з нею відчуває тамошнє, позбавлене батьківщини, українське середовище.

В. Б. К.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

(ПО ШПАЛЬТАХ СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ „ІЗВЄСТІЙ"

„Шановна Редакціє! Останнім часом мене незаслужено переслідують. Деякі товариші кидають на мою адресу репліку — „газетний писака" і натякають на Вашу газету. А директор Піщанської школи Веретільніков попередив, що я матиму неприємності за те, що нібито послав Вам критичну кореспонденцію на районове керівництво і на нього особисто. Дуже прошу Вас вислати мені довідку про те, що я нічого на керівництво нашого району Вам не писав. С. Е."

На цього листа Редакція „Ізвєстій" в тому ж числі відповіла:

„Про Ваше районове начальство Ви нам, справді, нічого не писали. А, мабуть, слід було б".

І ще такий лист:

„Шановна Редакціє! Я маю родину, в якій шестеро дітей. І от ця велика родина розвалюється. Причинець цього розвалу, я вважаю — дружина. А вона вважає навпаки. Але рацію маю я. Я обвинувачую її ось у чому: не любить вона мене і навіть ненавидить. Усе робить мені на злість. Як же так — нажити з людиною шістьох дітей і не любити її! І що мені тепер робити? Рішився описати Вам свою долю з надією на Вашу допомогу".

Редакція на цього розпучливого листа не відповіла нічого, бо наступного дня від того ж самого адресата одержала телеграму такого змісту:

„Учора вислав Вам листа, в якому нарікав на свої родинні непорозуміння. Сьогодні все поладнано. Прошу мого листа знищити і не опубліковувати. Перепрошую за надмірну гарячковість. — С. Е.

ФАКТИ НАСТОРОЖУЮТЬ

Ось що пишуть агрономи Управління цукрової промисловости Львівського раднаргоспу, П. Гуменчук і М. Чикіна, в „Радянській Україні" з 30-го березня ц. р. про стан підготови до сівби буряків на Львівщині:

„Ґрунтові й кліматичні умовини Львівщини дозволяють вирощувати високі врожаї буряків. Але за останні роки врожайність їх дуже обнизилась. Так, у 1957 р. пересічний урожай становив 256 центнерів з гектара, в 1958 р. 250, в 1959 — 213, а в 1960 — лише 191 центнер... Тепер трудівники колгоспних ланів готуються до широкого наступу. Але деякі факти настороджують. Візьмімо Самбірський район. Тут більше як половину буряків сіятимуть по весняній орці, бо не встигли підняти зябу. Органічні добрива вивезено і приорано восени тільки на п'ятій частині площі. В колгоспі „Перемога" немає жадного гектара зябу. Гною на поля не вивезено, не заготовлено також мінеральних добрив. З тридцяти ланок тільки три взяли зобов'язання, і то зібрати по 200 центнерів з гектара, тобто нижче за середні показники. Особливо незадовільні справи в Радехівському, Бібрському, Мостиському, Самбірському, Перемишлянському і Добромильському районах. А час не жде ...".

„НЕЗАБАРОМ БУДУТЬ ..."

Кореспондент „Радянської України" Б. Янченко в числі газети з 28-го березня ц. р. подає широкий репортаж про щасливе майбутнє совєтських громадян. Називається цей репортаж „Чарівні двері", а пише в ньому автор дослівно ось таке:

„Ви повертаєтесь додому з театру після останнього вечірнього сеансу або з гостей де засиділись. Пізно. Раптом пригадуєте, що забули купити продукти на сніданок. А на роботу треба йти рано. От халепа! Що робити? Та от ви бачите освітлені двері гастрономічного магазину. Для такої пізньої години це дивно. Може це працює крамниця? Підходите. Ні, не працює, але ваше становище врятоване. В двері вмонтовано торговельний автомат. Будь ласка! Киньте монету певної вартости — одержуєте булочку, інша монета „видасть" вам цукор, цигарки тощо... Таких чарівних дверей ще немає в експлуатації, але незабаром вони будуть".

Справу автоматизації продажу цукерок, цигарок і... цукру автор репортажу представляє як ориґінальний винахід совєтських конструкторів. „Тут, в конструкторському бюрі, — пише він далі, — інженери, техніки, майстри виношують нові задуми, розраховують, креслять, розробляють макети, виготовляють дослідні зразки автоматів". Очевидно, тих самих автоматів, що їх на кожному кроці можна бачити в Америці.

„БРАКУЄ — ГОСПОДАРЯ"

Є на південному узбережжі Криму село Василівка. Велике, хороше село. Далеко по узгір'ю розкинулись оточені зеленими садками та виноградниками білі хатки. Як на долоні видно звідси красуню, Ялту. В центрі Василівки стоїть контора радгоспу „Гірський". Ось що пише про цей радгосп і його керівників кореспондент „Радянської України" в ч. з 5 квітня ц. р.:

„.... В урочищі Кош ще недавно був культурний сад. Тепер тут чагарники. Земля ця майже зовсім не використовується. На 4.5 гектара стоять у диких заростях розлогі дерева грецького горіха, фундука, кизила. І ніхто не доглядає цих багатств. Сад заростає, культурні дерева, які служили б людям ще десятки років сохнуть — В урочищі Алонія посаджено черешню, вишню, персик. Витрачено на це багато грошей і зусиль. Але всі ті зусилля нічого не дадуть: викинуті на вітер гроші. На площі 9.5 гектарів, де був чудовий сад, закладено півтора року тому виноградні плянтації. Але кущів не видно, ба чубуки посаджено неправильно, з грубим порушенням елементарних вимог аґротехніки. Землі радгоспу „Гірський" — закінчує свого дописа кореспондент — справжнє золотедно. Тут могли б рости казкові сади й виноградники. Бракує лише одного — дбайливого господаря".

ПРОЄКТ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В 1892-му РОЦІ

В „Учителі" — органі „Руського Товариства Педагогічного", в числі 3. з датою Львів, 1-го лютого 1892 р., у відділі „Новинки" вміщено таку нотатку:

„З Кракова пишуть: Краківська руська молодіж університетська, зібравшись дня 10 лютого в льокалі товариства „Академічна Громада", постановила заініціювати будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Львові. Покищо вибрано тимчасовий комітет, зложений з п'ятьох членів. Комітет сей має зайнятися зібранєм ширшого комітету з-посеред видніших русинів та руських артистів і знатоків, а доперва той комітет по залагодженю формальностей правних приступить до енерґічного приспорювання фондів на сю, серцю кождого русина, дорогу будову. Двадцятимільйоновий нарід може, без огляду на кордони, навіть з мінімальних датків звеличати свого Кобзаря величавим пам'ятником, бо що є мірою жизненности народів, утративших політичну независимість, як не рід і спосіб почитання своїх героїв слова і духа? Спромоглись чехи в протягу року на здвигнє будівлі „Narodn-ого Divadl-a", що коштувало мільйони, ставлять поляки за ініціятивою молодежи академічної пам'ятник Міцкевичеві за 100.000 злр. — не позістане позаду і Русь-Україна. Руська молодіж краківська жертвує від себе на засновок фондів комітету чистий дохід з розпродажи репродукції ориґінального образу, мальованого Т. Шевченком в Оренбурзі, а віднайденого і репродукованого заходом товариства „Академічна Громада" в Кракові: За Комітет: Яків Невестюк і Евген Тресньовський".

Стільки говорить нотатка. Як відомо, у Львові не поставлено за часів австрійського, ні тим більше за часів пізнішого польського володіння пам'ятника Шевченкові, але все ж варто відмітити й пригадати тепер ініціятиву української студентської громади здвигнути цей пам'ятник у столиці Галицької Землі. Чому задуму не здійснено — мені невідомо. Може хтось із старших наших діячів і шевченкознавців знає ближче про цей нездійснений задум, у кожному разі є факт, що українська молодь в 30-ліття смерти Шевченка плянувала звеличати його гідним пам'ятником. Напевно не сподівалися і навіть думки не допускали молоді ідеалісти - ентузіясти, що в 100-ліття смерти нашого генія стануть його пам'ятники на далекій американській землі — в Вінніпеґу і Вашинґтоні.

(Подав Б. Гошовський)

СВОБОДА SVOBODA

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25

Jersey City & Foreign Rates:

One year	$14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

For UNA members monthly 65¢.

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25

В Джерзі Сіті і закордоном:

На рік	$14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

Ярослав Падох

НА ПІОНЕРСЬКОМУ ШЛЯХУ

(У сорокліття нюйоркської „Свободи" 194-го Відділу УНС)

(10)

Нехай ніхто з читачів цієї, отрясеної з порохів сорокпітнього забуття, хроніки одного з сотень союзових Відділів не візьме її авторові за зле те, що він відважився надрукувати тут в цілості цей літній статут „Свободи". В нім, побіч позірно звичайного й мало цікавого змісту, замкнено стільки характеристичних рис тодішньої нашої громади та її самоуправної методи, що було б шкода не витягнути цієї законодатної пам'ятки на денне світло, і то не тільки з цікавости, але й для поучення. Бо з цього протоколу є чого навчитися і нам повних сорок років пізніше. Ось її текст:

СТАТУТ ТОВАРИСТВА „СВОБОДА"
ДЛЯ УПРАВИ УРЯДУ І ЧЛЕНІВ ТОВАРИСТВА

17-го січня 1920-го року

1. Обов'язок поступати „подлук статута"*)

Член, вступивши до Товариства, повинен прирекчися, що будеся взгоджувати на всі обовязки Товариства і поступати подлук Статута.

2. Обов'язок приявности на зборах і кара за неприявність

Член Товариства повинен приходити на кожний Мітинг. Наколи член не може явитися на мітинґу, то повинен повідомити головний уряд наперед, і коли член не явиться на мітинґу і не повідомить уряд, то заплатить 25 ц. кари, а урядник 50 ц.

3. Час мітинґів

Мітинґи відбуваються завше в першу суботу по першім, а наколи станеться якась зміна, то секретар має повідомити всіх членів на 3 дні наперед.

4. Відвідини хворих

Наколи член захорує, то повинен повідомити головний уряд, а уряд має вислати опікуна хорих відвідіти хорого члена що третий день і записати кілько днів був хорий і на яку слабість і посвіду принести на мітинґ.

5. Опіка над хворими членами

Наколи член захорує, а люди не хотять приняти його в хаті, то Товариство має ся постарати місце на хорого, або віддати його до шпиталю, а опікун хорих має його відвідіти що третий день.

6. Допомога хворим членам

Товариство не платить бенефіту хорому більше як 6 місяців.

Як член лежить хорий, більше як шість місяців, то товариші не повинні його залишити, але ратувати, а далі помежи себе збирати й помежи другі організації і помагати далі.

7. Вкладки до Товариства

Кожний член повинен платити реґулярне кожного місяця. Наколи не заплатить два місяці і не явиться на мітинґ у третій, буде суспендований.

8. Вкладки до УНСоюзу

Члени котрі належать до УНСоюза, мають платити кожного місяця, а наколи член не явиться на мітинґ, то має повідомити уряд, щоби належитість Товариство заслало до Союза, а він зложить на другім мітинґу. А котрий член не повідомить уряд, то його сума не буде заслана до УНСоюза, він буде суспендований з УНСоюза.

9. Товариський „секрет"

Наше Товариство має такий умовний СЕКРЕТ: що товариші говорять на мітинґу, то ніхто більше не сміє знати. Опруч Товариства ніц не вільно говорити поза мітинґи. Хто має щось противного, то має виговорити на мітинґу, а не говорити поза мітинґом. Коли котрий член чує щось противного, нехай виголосить на мітинґу. Винуватий товариш буде караний гривною або суспендований.

10. Членські права

Наколи член стоїть шість місяців в Товаристві, — має повне право вносити дискусії і голосувати, за позволенням голосу предсідателем.

11. Членські обов'язки

Наколи Товариство ухвалить яку резолюцію одноголосно, то кождий член, котрий буде вибраний комітетом, повинен свою роботу точно виповнити, бо в противнім разі буде караний гривною або суспендований.

12. Порядок на мітинґах

Коли предсідатель отворив мітинґ, кождий член повинен заховуватися тихо, а не перебивати роботу урядникам. А котрий хоче говорити, хай питає о голос предсідателя, бо в противнім разі заплатить кару, присуджену предсідателем.

*) Наголовки подані автором цієї хроніки.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

ОПЕРА „КАТЕРИНА” НА СЦЕНІ ДІТРОЙТУ

Цьогорічні святкування Шевченкових роковин мають одну спільну рису. По наших громадах від Торонта по Филаделфію і від Ню Йорку по Вінніпеґ і Едмонтон, скрізь слідне старання організаторів і виконавців дати кращі імпрези. У програмах виконуються складніші вокально-інструментальні твори Лисенка, Стеценка, Людкевича, Лятошинського, симфонічні поеми („Україна” Печеніги-Углицького, „Тарас Шевченко” Данкевича), тощо. Наші організатори анґажують кращих солістів, запрошують до участи місцеві симфонічні оркестри, виходять на великі концертові залі. На місце давнього гасла „влаштуймо імпрезу і зберім гроші”, що цілими десятиліттями було одною з причин низького рівня усяких наших починань, приходить нове: „зберім гроші й влаштуймо високомистецьку імпрезу”.

Після врочистої академії, що відбулася місяць тому при співучасті Капелі Бандуристів, хору „Трембіта” і солістки Г. Мацюк, Дітройт оце вже вдруге долучається до низки ширше закроєних імпрез для відзначення століття з дня смерти Тараса Шевченка. В неділю 16 квітня ц. р. відбулася тут вистава опери Аркаса „Катерина”, виконана театральною групою, зорганізованою старанням осередку Спілки Української Молоді Америки в Дітройті. Можна радіти, що управа та членство дітройського осередку СУМА показують так багато замилування і жертвенности для культурної праці. Це вони показали дбайливою підготовкою і оформленням вистави, запрошенням визначних місцевих і позамісцевих виконавців, з Парижу і Ню Йорку, врешті й анґажуванням музик, членів тутешніх оркестр, симфонічної й університетської, при чому були це в більшості музики не з останніх рядів оркестр, а з перших. Єдина річ, за яку можна мати претенсії до організаторів, це — промови. Не слід забувати, що там, де промовляє музика, особливо оперова, чи симфонічна, всяке говорене слово — зайве.

У зв'язку з виставою „Катерини” насувається питання: що уявляє собою опера Аркаса сьогодні, року Божого 1961; твір написаний музикою-аматором ще під кінець минулого століття, написаний з пекучої недостачі українського музично-сценічного репертуару. Як сприйматиме оперу сьогочасний слухач, особливо з молодого покоління? На мою думку вистава „Катерини” користає в очах сьогочасних слухачів, коли її трактувати більше в пляні музично-сценічному, ніж трагедійному, коли режисурою і виконанням, особливо в кінцевих сценах, не додавати жалощів до цієї і так сумної історії. Опера Миколи Аркаса не вільна від музичних недостач. Її надмірно довга увертюра побудована на зразок попурі, її музичний матеріял не раз слабо розвинений, у деяких місцях музика змістово не покривається із текстом, напр. у сцені Катерини з батьками. Все таки як ціле — цей твір не втратив своєї вартости і живучости досьогодні. Він приваблює своїм багатством гарних і психологічно вірних музичних думок. При всій своїй скромності автор „Катерини” таки мав правдивий мелодіотворчий талант. За приклад можуть правити і сольові, і ансамблеві, і хорові виступи. Останні пройняті щирим духом української народної музики з добрим протиставленням барв жіночих і чоловічих голосів.

У недільній виставі опери на перше місце висувалася чвірка солістів, виконавців головних роль: Наталка Копічук-Носенко — Катерина, Вероніка Максимович — мати, Мирослав Скала-Старицький — Андрій і Лев Рейнарович — батько. Це був склад на рівні не принагідної вистави, а на висоті доброї оперової сцени. Наші співаки у своїх сольових виступах, як і в ансамблевих, наприклад у сцені Катерина — Андрій у першій дії, або у сцені батько — мати і Андрій у другій, давали моменти правдивої краси і глибини вислову. Гарні видатні голоси, пройдена добра школа, довголітня заправа в оперовому ділі, врешті вимогливе уповні професійне ставлення до своєї співацької праці упарі з сценічними даними, це прикмети, які не часто зустрічаються у складі аж чотирьох виконавців. Ця вистава була для нас слухачів рідкою нагодою.

Старанну підготовку видно було й по інших сольових партіях: Івана — Петро Садовий і Оксани — Людмила Савченко. В Івана вражала тільки не дуже корисна характеризація і уніформа. Живі й барвисті були гуртові сцени. Численні хори повні голосово і добре зансамбльовані. Чотири пари струнких танцюристів виконали танок з розмахом і легкістю. Їх виступ прикрасила молода надійна танцюристка-солістка Мотря Макар.

Оркестра, не зважаючи на обмежену кількість проб, вив'язалася дуже добре з свого завдання. Диригент Богдан Сарамаґа міг дозволити собі на нюансові виразові підкреслення окремих місць, на тонкі звільнення, посилення та фермати. Гарно і чисто прозвучали теж самостійні партії оркестри, у тому й ілюстраційні місця третьої дії.

Публіка, що заповнила простору „Шкоцьку Залю” до останнього місця, викликала і вітала з захопленням і самих виконавців і усіх, що потрудилися коло вистави: поставника Миколу Кавку, хормайстра Ярослава Филипова, а найбільше диригента Богдана Сарамаґу, що й був головним ініціятором і душею цієї успішної ви[illegible]ави.

Василь Витвицький

Сиракюзи вшанували пам'ять Т. Шевченка

Простору авдиторію Нотінґгем гайскулу 25-го березня заповнила українська громада міста Сиракюз і околиці. Були і не-українці. Шевченківський Комітет на чолі з мґр-ом Іллею Городецьким, присвятив багато часу і праці для гідного звеличання Т. Шевченка в цьому році. Варто підкреслити, що тісна співпраця голови Комітету з імпрезовим референтом п. Романом Шараном, дала бажаний ефект, бо програма Академії продумана так, щоб не лише українцям, але в першу чергу чужинцям показати справжню велич Шевченка. На залі були приявні високопоставлені особи з американського наукового світу і вони висловлюються з правдивим подивом про Шевченка як про поета-революціонера.

В програму Академії входили: промови в англійській і українській мовах, д-ра Олександри Гумецької з Мишиґенського університету і д-ра Якова Гурського з місцевого університету. Обидві промови зробили сильне враження на присутніх. Оригінальними і досі майже непрактикованими на сцені виступами були деклямації творів Поета болгарською і німецькою мовою. Д-р Христо Огнянов, болгарський журналіст і письменник у власному творі, присвяченому Шевченкові, передав значення і вплив Шевченкових поезій на інші слов'янські народи, втім і на болгарський нарід.

Пані Інґе Тойбер-Огнянов у деклямації „Мені однаково” майстерно передала суть твору німецькою мовою. Артист Євген Курило з Бінґгемтону деклямував „Псальми Давидові” (136 і 43). Краса і велич цих по мистецьки виконаних творів дали присутнім справжню духову насолоду. — „Минають дні” … — в перекладі на англ. мову деклямував п. Юліян Копко.

В музичній частині програми виступали: Три сестри Дубляниці з Торонта: Маркіяна, Лідія і Дарія. Зіспіваність, чистота акорду і правильна інтерпретація виявились головно у складній композиції С. Людкевича „Осріблений Дніпро”. Пані Маркіяна Дублениця-Гузар у сольовій точці виконала арію матері з опери „Катерина” — муз. М. Аркаса. Солістка диспонує дзвінким сопрано з широким діяпазоном, що дало їй змогу правильно виконати цей музично складний твір.

Співак-тенор п. Іван Гош з Филаделфії виконав чотири пісні до слів Шевченка. Шляхетний тон, правильне передання фрази ліричним тенором, мило вражали вухо слухача. Композиція В. Барвінського „Ой поля, ви поля”, хоч і відповідає тенорові з більше драматичною закраскою, у виконанні п. Гоша випала бездоганно.

Академію почав об'єднаний хор м. Сиракюз під кер. п. Мирона Яворського молитвою „Боже Великий Єдиний”.

В окремих точках виступали: мішаний хор української католицької церкви під кер. п. Мирона Яворського і чоловічий хор „Сурма” під кер. проф. Олени Кокодинської.

Чоловічий хор гарно презентувався в народньому одязі. — Добре випала пісня композиції С. Людкевича „Косар”. У пісні „Садок вишневий”, муз. А. Гнатишина, соліст-тенор І. Годжак — вражали „некриті” горішні тони в тенорах („тільки дівчата”…). В загальному хор добре зіспіваний і під вмілою батутою диригентки, має дані на поважні успіхи в майбутньому.

Об'єднаний хор під кер. проф. О. Кокодинської закінчив програму Академії величним „Заповітом” композиції М. Вербицького, де сольову партію виконав п. Роман Шаран — бас.

Фортепіяновий супровід солістам спочивав в руках проф. Зої Маркович з Филаделфії і мґра. З. Савицького з Ютики. Обидвоє акомпаніятори дуже добре доповняли окремі точки солістів. Хорові з чуттям акомпаніювала п-на Христя Чорна.

Ефектовну декорацію сцени запроєктував п. Шаран, а виконанню її багато часу і праці присвятив п. Комановський.

Академія була одним з кращих виступів в честь нашого Пророка, який колинебудь приходилось бачити авторові цих рядків.

Зенон Мягкий

Шевченкове Сторіччя на Лонг Айленді

Заходами УКК на терені Лонг Айленд підготовка до відсвяткування 100-річчя смерти нашого генія Т. Шевченка відбувалася від початку цього року. За вказівками УКК і Шевченківського Комітету і під керівництвом п. Сельського і п. Курчака, 12-го березня зібралась ініціятивна група, щоб створити місцевий Шевченківський Комітет. Заступлені були майже всі українські організації, товариства, гуртки, і парохії на цьому терені. Після прочитання вказівок та напрямних головного Шевченківського Комітету було вибрано до місцевого Шевченківського Комітету, слідуючих осіб: предсідник — інж. Небожинський, заступники — Ю. Оренс і Ю. Ґураль, секретар — В. Курчак і скарбник — В. Захарія. — Рішено звернутись до всіх українських панотців і до всіх клітин українського організованого життя про співпрацю і про вислання репрезентантів на слідуючі ширші збори місцевого Шевченківського Комітету, на яких буде встановлений плян праці на цілий 1961 рік.

В неділю 19-го березня відбувся в Гемстеді святочний концерт в честь українського генія Т. Шевченка. Концерт був підготований усіми активними українськими групами під керівництвом УКК. Під фаховим проводом п. Ю. Оренса і п. Курчака концерт пройшов успішно. Це перший раз можна було бачити 400 людей в одній авдиторії. Приємну несподіванку зробив п. Е. П. Ляркін — голова ради міста Гемпстеду, який виголосив реферат про Шевченка, виявляючи зрозуміння його ідей. Професор мілітарного коледжу Іван Самійленко прочитав змістовний реферат про те, як ми виконуємо „Заповіт” нашого пророка. На особливе відзначення заслуговує чоловічий хор „Гомін України” з його диригентом п. Ю. Ґуралем. 25 чоловіків з добре виробленими голосами, більшість співає в церковних хорах, які зорганізувались тільки 3 місяці тому, надали програмі краси. Уміле керівництво і любов до пісні п. Ю. Ґураля дали усе, чого можна було очікувати від першого виступу цього чоловічого хору. Не в одних присутніх на залі появились сльози на очах під час „Заповіту” і „Молитви за Україну”. Хор також проспівав: „Ой забіліли сніги”, Лисенка, „Садок вишневий”, Гнатишина, „Реве та стогне Дніпр широкий” — Лятошинського. Американський гимн виконав своїм милим басом п. П. Ґураль, а гимн України відспівав могучо чоловічий хор.

Хор церкви св. Володимира під вмілою рукою п. С. Марусевича відспівав „Думи”, „Ой, Морозе Морозеньку” і „Калина” — Гайворонського. Пані С. Білович відіграла вміло „Мелодію українських пісень” Єдлічки, і „Думку” Прешовського, і акомпаніювала до американського гимну. „Рушничок” Майбороди відспівала своїм приємним сопраном п. Х. Сверичевська, під акомпаніямент свого брата п. Юрія. Пані І. Солтис віддеклямувала частину „Неофітів”. Сцену прикрашав портрет Т. Шевченка, роботи мистця п. Івана Кучмака, а про будову пам'ятника у Вашинґтоні сказав гарне слово п. А. Копистянський. Приємно було бачити також на залі дітей — впорядчиків в українських строях А. Вовка і Е. Маліґовську з танцювальної школи п. М. Осиненко.

Співпраця українців різних угрупувань і поглядів дали змогу влаштувати цей ювілейний концерт. Цей доказ нашої зрілости дасть нам змогу славно завершити побудову пам'ятника Т. Шевченкові і доходити до кожної мети яку собі назначимо. **С. А. Н.**

● **Нюйоркський кардинал** Френсіс Спелман відзначає свої 72-народини разом із дітьми, що народилися в травні, які вчаться в окремій католицькій школі для бездоглядних дітей. Відзначення цих народин відбудеться в дні 1-го травня, в ньому візьме участь секретар здоров'я, виховання і добродійности Абрагам Рібікофф.

● **В авкціонному продажі образів в Лондоні** продано образ маляра Джона Крома, що представляв морський пейзаж, за 8.000 фунт. шт., себто $24,640. За образ артиста Палмера „Вечірня зоря” отримано 5,000 фунтів шт.

Балтімор в поклоні Тарасові Шеченкові

16-го квітня місцева українська громада величавою Ювілейною Академією відзначила 100-річчя з дня смерти Пророка України — Т. Шевченка. Академію розпочато американським гимном, що відспівала п-на О. Луцишин, і „Заповітом”, який відспівав мішаний хор, під диригентурою проф. І. Сенюти.

Святочну промову помистецькому виголосив д-р Михайло Кушнір з Вашинґтону. Промовець ствердив, що жадний нарід не цінить так високо, і не дорожить визначними своїми синами — особистостями, як саме український нарід пієтизмом шанує найвизначнішого Сина України Тараса Шевченка. Це Шевченко надхнув наш нарід до боротьби за свою національну незалежність, а його пророче слова донині домінує в українському народі.

В дальшій програмі слідували мистецькі виступи учениць УМІ, п-ни Л. Баб'як, що відіграли „Елеґію” М. Лисенка, і п-ни М. Хмілевської, котра відіграла „Інтермеццо” — Н. Ніжанківського, і „Ліричну поему” — М. Фоменка. Обі фортепіянові соля виконано блискуче.

Згаданий повище мішаний і чоловічий хор Відд. ООЧСУ виконали: „Думи мої”, і „Сонце заходить” зі солями пп. Ст. Поліщука, А. Чорного. Хорові акомпаніювала проф. Л. Шавяк, керівниця УМІ.

Діточий хор парохіяльної школи св. Михаїла під диригентурою проф. Сенюти гарно відспівав „Гимн в честь Тараса Шевченка” — Степового, і „Діброва”. Сольо виконав Р. Стельмах. Акомпаніямент Ліліяни Шав'як.

П-на М. Пісецька з чуттям продеклямувала „Іржавець”.

Ювілейна Академія пройшла з повним успіхом, що треба завдячувати в першу чергу невсипущій праці голови Ювілейного Шевченківського Комітету д-ра Ярослава Хмілевського. За його проєктом відповідно вдекоровано сцену, що надавано більшого ефекту, а саме; задній стіні намальовано в Каневі могилу Поета з хрестом. Посередині сцени на постументі з мармору стояв бюст Тараса Шевченка, що його спеціяльно на це велике свято виготовив наш молодий мистець Василь Паліпчук.

З нагоди Ювілейного святкування Шевченка, від сенатора-Мериленду Дж. Вела, і конґресменів: Е. А. Ґармана, С. Н. Фрідела і Дж. Фаллона наспіли ґратуляційні письма. **Н. Н.**

Короткі Вістки

● **Американський ексмайор** 307-го полку піхоти Томас Е. Стови за допомогою французької преси пошукує 9-річну дівчину, яка 5-го листопада 1918 р. подарувала йому, як своєму визвольникові, цукерки на сходах церкви в селі в горах Арденнах як подяку за своє визволення з-під німецької окупації. Ветерани цього полку зібрали $2,000 на приїзд цієї дівчини із своїм чоловіком, якщо вона замужня до Ню Йорку в травні ц. р., де відбудеться їхній З'їзд. Цей полк визволив цю дівчину і 39 французів із німецького ув'язнення.

● **Журналістка** пресового концерну Скріппса-Говарда Інез Рооб надрукувала статтю, в якій висловлює недавньому віце-президентові Ричардові М. Ніксонові співчуття з того приводу, що Республіканська партія забуває про нього та закидає йому те, що з його вини республіканці не виграли президентських виборів в 1960-му р.

● **Найвидатніші** китайські культурні й гуманітарні діячі в Гонґ Конґу проголосили відозву, щоб помагати харчами голодуючим китайцям під комуністичним режимом — на суто гуманітарній базі. У тій відозві говориться, що голод в Китаї прийняв найгрізніші розміри за цілих останніх сто років. З Гонґ Конґу висилають щоденно по 50,000 до 80,000 поштових посилок з харчами на приватні адреси знайомих китайців в Китаї.

ПОМЕР ЯРОСЛАВ ШУЛЬ

З рідних земель наспіла вістка, що 20-го лютого ц. р. помер в Одесі відомий наш драматичний артист, Ярослав Шуль. Уродився він в Бориславі, як син поштового урядовця. Від наймолодших своїх років пок. Ярослав любив мистецтво цілою душею, а особливо театр був мрією ще його хлоп'ячих років. Йдучи за своїм замилуванням — він після гімназійної матури вступив на працю до одного із галицький театрів, ділячи його незавидну під матеріяльним оглядом долю. І вірний Мельпомені залишивсь ціле життя, аж доки невблагана хвороба легенів не змусила його залишити працю. Помер після кількамісячних терпінь, в п'ятьдесятому році життя. Залишив на рідних землях хворими: дружину та стареньку матір і сестру, якими віддано й щиро опікувався. **Н. Н.**

● **Нюйоркський губернатор** Нелсон А. Рокефеллер закликає американців без різниці партійної приналежности підтримати закордонну політику президента Кеннеді „Перед нами серйозні дні, безпека ЗДА загрожена”, — заявив Рокефеллер.

Кобза, дума й народні пісні в історії нації

В історії України, у всіх добах, від княжої до останніх змагань за державність і волю, народня музика й пісня мала величезне значення.

Грабували й нищили Україну віками наїзники різних кольорів, а народові накидали рабство, та багатьох гнали на тяжкі роботи в неволю.

Населення України століттями боролося проти гнобителів - окупантів та проливало море крови. Але були доби й волі, добробуту та самостійности.

Отже у всіх етапах пережиття, нарід віками творив пісні й музику, яка в своїх динамічних течіях передає з покоління в покоління віковий стан душі народної, скріпляючи віру в перемогу добра над злом, аж до остаточного тріюмфу Божеської Правди, — визволення народу з кайдан неволі до незалежности.

Кобза є найстаршим нашим невід'ємним атрибутом козацневідємним атрибутом козацтва. При її супроводі виконувалися: пісні, думи, танці та інш. В останніх віках кобза зникла, а заступила її бандура, але фактом є, що короною всіх наших інструментів народних, таки була кобза.

Наш кобзар Павло Конопленко написав цікаву книжку наукову розвідку про кобзу, бандуру й кобзарське мистецтво. Ця праця є поважним вкладом до скарбниці нашої літератури в Канаді, і за це він заслужив вдячність, та щоб його книжка була широко розповсюджена й не минула бібліотек, громадських інституцій, культурно - освітніх організацій та інш.

Автор книжки є віртуозом гри на кобзі, та одиноким кобзарем з кобзою.

Його концертові виступи в Канаді й Америці дістали в пресі добру оцінку та признання. Він кобзарським мистецтвом перед слухачами воскрешує тіні наших предків в гігантичному рості нашого минулого увіковічнені в старовинних народних думах та піснях.

Передача добзарем музичного образу з його різноманітними наголосами, інтонаціями та нюансами, переносить слухача до глибоких часів нашої історії.

З приємністю треба ствердити факт, що популярна корпорація продукції рекордів „Фолквейс Рекордс" в Ню Йорку, продукує рекорди творів награних кобзарем. Тому є нагода, щоб кобзар на рекордах „загостив" до кожного дому, а тим самим ми підтримаємо наше мистецтво і його носія.

М. Голота

Концерт учнів Українського Музичного Інституту в Ню Йорку

25-го березня 1961 р., о год. 3-ій по полудні в залі УНДому в Ню Йорку відбулася зустріч учнів з родичами скрипкової кляси проф. Володимира Цісика УМІ в Ню Йорку. Такі виступи відбуваються щороку, і як попередніх років так і в цьому, можна легко завважити поступи учнів.

В першій частині виступали учні нижчих років, і її закінчено ансамблем молодших. Під час перерви пані подали дітям і всім гостям перекуску та чай із солодким.

В другій частині виступали учні середніх і вищих років. Її розпочато квартетом та закінчено скрипковою оркестрою.

Учні грали твори українських і інших композиторів. Спеціяльну увагу звернули на себе ансамбль молодших, скрипковий квартет та скрипкова оркестра. Всі учні грали добре, а деякі із них виявили спеціяльні здібності.

Під час виступу діти вручили проф. В. Цісикові квіти, а родичі обдарували бурхливими оплесками, що було доказом вдячности за його великий труд. Проф. В. Цісик роздав всім своїм учням на пам'ятку музичний словар та бажав їм успіхів у дальшій праці.

Слід також згадати та подякувати панночкам, що акомпаніювали всім скрипакам, та які вив'язались із свого завдання дуже гарно.

Р. К.

Два католицькі журнали проти Товариства ім. Бирча

Ню Йорк. — В останніх днях багато шуму наробило Товариство ім. Джана Бирча, яке заявляється як протикомуністичне, але яке в своєму протикомуністичному запалі називає комуністичним прихильником навіть недавнього президента Д. Д. Айзенгавера. В цій справі забрали слово два красві католицькі журнали „Америка" і „Аве Марія". Орган єзуїтів „Америка" виступив проти Товариства ім. Бирча в редакційній статті і в статті о. Декана Ф. Кроніна з Крайової Католицької Добродійної Конференції. В редакційній статті пишеться про те, що „безоглядні праві консервативні групи, виступаючи проти комунізму, приносять більше шкоди, як добра", бо розбивають американську єдність, з чого „легко зможе ворог скористати". о. Кронін закликає не замикати очі на ту небезпеку, яка йде з тої протикомуністичної акції, що всіх запідозріває в нелояльності до ЗДА. Редактор католицького журналу „Аве Марія" Доналд Т. Торман закликає католиків не приєднуватися до того товариства, яке в своїй програмі має „нехристиянські риси", а це робить цю організацію нездібного до того, щоб поборювати комунізм. Правдиві протикомуністи, пише Торман, повинні виконувати папські накази про соціяльну справедливість, а не „шпигувати між своїми сусідами".

В Ню Йорку відбулося Свячене Пласт-Прияту

Ню Йорк. — Пластприят при Пластовій Станиці в Ню Йорку 23-го квітня влаштував у великій залі школи св. Юра Спільне Свячене для пластунів, батьків та запрошених гостей. Голова Пластприяту п. Володимир Саляк відкрив це родинне пластове Свято, яке зібрало стільки присутніх, що велика авдиторія була повна, а парох о. д-р Юліян Катрій ЧСВВ поблагословив Божі дари. Голова Пластприяту говорив про потребу Пластового Дому в Ню Йорку, де є 600 пластунів, які конче потребують своєї домівки. Тостмайстром був інж. Богдан Соболта, який говорив про значення Спільного Свяченого для українців у ЗДА. Промовляли голова Крайової Пластової Старшини в Америці п-ні Ольга Кузьмович, станичний нюйоркської Станиці п. Гунчак, голова Комітету побудови пам'ятника Т. Шевченкові в м. Ню Йорку д-р І. Козак. На мистецьку програму склалися численні гагілки та веснянки та народні танки й інсценізація у виконанні пластунів і пластунок, від найменших до найстарших. Присутні з захопленням слідкували за багатою програмою, яку з любов'ю виконувала молодь, підготована своїми старшими провідниками, між якими згадували в подяці пань Евстахію Гойдиш і Віру Лащик та п. Романа Петріну. В програмі брала участь і пластова молодь із Гемстеду. Пані Ярослава Саламаха прочитала спогад про Великдень в УПА на рідних землях в 1946-му році. Свято закінчено молитвою, яку провів о. Катрій. Голова Пластприяту В. Саляк дякував всім за підготову і участь у Свяченому.

Свідки мають підтвердити, що Айхман вбив власноручно жидівського хлопця

Єрусалим. — Для заперечення тверджень Айхмана і його оборони, що він тільки керував наказаною йому акцією і безпосередньо не вбив нікого із жидів, ізраїльська прокуратура поставить свідків, які бачили, як Айхман побив до смерти жидівського хлопця в Будапешті за те тільки, що той крав бросквині з городу окупованої Гестапом віллі в 1944 році. Ці свідки мали б виступити найближчими днями, після того, як закінчить свої зізнання капітан Авнер Лєсс, керівник поліційного переслухування Айхмана протягом восьми місяців. Разом з іншими, покликаними прокуратурою свідками, виступить теж єдиний свідок із З'єдинених Держав Америки — професор Сальо Вітмаєр Барон з Колюмбійського університету, який зізнаватиме про центри жидівської культури в Европі, що були знищені під час проводжуваної Гітлером екстермінаційної акції. Обраховують, що процес Айхмана триватиме довше, як це первісно заплановано, бо само вичерпання доказового матеріялу прокуратури займе додаткових два і пів місяці. Оборонець Айхмана д-р Сервацінс змогтиме виступити із своїм доказовим матеріялом щойно в половині липня 1961 го року.

Мортон закидає демократам „зм'якшення" протикомуністичної політики

Вашингтон. — Голова Републіканського Крайового Комітету сенатор Трустон Б. Мортон домагається, щоб президент Кеннеді виявив американському народові, чому він змінив основну структуру американської закордонної політики. Сенатор Мортон заявив, що є признаки, що „демократи зм'якшили тверду закордонну політику, яка була за президента Айзенгавера у відношенні до комунізму". Демократи, мабуть приготовляються до того, щоб в Ляосі визнати коаліційний уряд, який означатиме, що в Ляосі запанують комуністи. Так само, твердить сенатор Мортон, є поголоски про те, що ЗДА готові погодитися на те, щоб допустити комуністичний Китай до членства в Об'єднаних Націях. ЗДА роблять уступки комуністам в справі заборони пробних атомових експлозій на переговорах в Женеві, і в Об'єднаних Націях представник ЗДА голосував разом із представником СССР в справі американського союзника Португалії її анголійської території. На думку сенатора Мортона президент Кеннеді повинен виявити американському народові причини цих всіх змін та подати, які концесії зробили комуністи за ті всі американські уступки.

● Американська амбасада в Західн. Німеччині оприлюднила заяву, яка називає „патентованим абсурдом" комуно-чеський закид, наче б американці збили були чеський пасажирський літак 28 березня ц. р., що загорівся в повітрі над Нюрнбергом, впав і похоронив в своїх руїнах 52 особи, в тому числі багатьох комуністичних „спеців", що летіли на підривну роботу до Африки.

„Тризуб" і УСК добули нові великі перемоги

Ню Йорк (В. С.) — Минула неділя 23-го квітня принесла високі перемоги та цінні точки обидвом чільним українським футбольним клюбам „Тризубові" та УСК-ові в їх змаганнях за першість своїх Ліґ.

„ТРИЗУБ" з Филаделфії у своїх четвертих змаганнях цього сезону в Ню Йорку показав себе врешті в добрій формі та переміг переконливо свого суперника на пост чемпіона Американської Футбольної Ліґи Ф. К. „Ґаліцію" з вислідом 5:0. Цим високим вислідом „Тризуб" задокументував своє чільне становище в американському футболі та дає всі надії на здобуття першенства Ам. Футбольної Ліґи і задержання в себе чемпіонату і Чаші ЗДА в цьому році. Ворота, всі в другій півгрі, здобули Ніс 2, Нога, Длуґош і Яковина.

УСК Ню Йорк скріпив значно свої вигляди на остаточне здобуття чемпіонату „Великої Десятки" Німецько - Американської Футбольної Ліґи після минулонедільної високої перемоги над „Дойч Унґарн" Ф. К. 4:1. Противник УСК-у, це багатократний чемпіон найвищої кляси Нім. Ліґи та один із кандидатів на першенство Ліґи і в цьому році. Стрільцем усіх чотирьох воріт для УСК-у, здобутих в першій половині змагань, був В. Чижович. Симпатики нашого футболу мали велике свято, бо могли приглядатися майже в цілості обидвом змаганням, „Тризуба" та УСК-у, бо відбувалися вони в Ню Йорку насусідніх грищах з різницею в часі на одну годину. Вони мали нагоду побачити разом дев'ять воріт, здобутих нашими репрезентантами в футболі.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" Нюарк здобула теж важну і гарну перемогу в грі за чашу Стейту Ню Джерзі з Мадярським С. К. з Вудбрідж. Виграною 5:1 „Ч. Січ" закваліфікувалася до четвердої рунди гор за чашу, а крім цього цей наш репрезентант в стейті Ню Джерзі має дуже добрі шанси стати чемпіоном своєї Ліґи.

Заповідають на цей тиждень замирення в Ляосі

Москва. — У комунікаті, що її проголосили Хрущов і колишній прем'єр Ляосу Суванна Фоума, заявлено, що „існують умовини для нормалізації відносин в Ляосі". Дальше говориться там про скликання для справи Ляосу міжнародної конференції, проголошення військового перемир'я та відновлення тричленної міжнародно - контрольної комісії. Тому, що про міжнародну конференцію з 14-х держав, між якими буде й комуністичний Китай, говориться в тому комунікаті на першому місці, а про названого Суванну Фоуму згадується там як про ніби леґального прем'єра Ляосу, то західні коментатори не виключають нового крутійства Москви. Захід стояв завжди на становищі, що на першому місці повинно бути військове перемир'я, стверджене міжнародною комісією, а щойно потім могла б зійтись міжнародна конференція. Однак — за газетними повідомленнями — між Англією і Совєтами прийшло вже буцім-то до порозуміння, що в понеділок 24 ц. м. ті дві держави, які були „спонзорами" Женевської конференції з 1954 р., на якій покликано до життя суверенний Ляос, проголосять одночасний заклик до військового замирення в Ляосі та скликання міжнародної конференції і тричленної міжнародної контрольної комісії. Суванна Фоума, який мав з СССР приїхати до Вашингтону, відмовився від тої подорожі і подався до Пейпінґу, звідкіля повернеться до Камбоджи. Він „образився", що не дістав згори запевнення, що його прийме през. Кеннеді та що державний секретар Раск не міг ждати на нього у Вашингтоні, бо мав вже інші пляни. Ґадають, що Суванна Фоума вернеться з тієї подорожі, як ще більший комуністичний поплентач.

● Індійський прем'єр Неру пішов цілком по лінії совєтських тверджень щодо „американської інтервенції" на Кубі і вислав відповідного листа президентові Кеннеді. Неру обурюється на активну поміч, що її американський уряд дає кубинським політичним еміґрантам і заявляє, що Індія не допустить, щоб Об'єднані Нації приєднались до американської інтервенції проти Куби. Цікаво, що в 1956 році Неру довго мовчав, поки делікатно засудив поведення большевиків в Будапешті.

ТАРЗАН, ч. 4634. Гієни!

...HOURS PASSED, AND THEN SOME HORRID, SLINKING FORMS SILENTLY EMERGED FROM THE BUSH—HYENAS!

Лорд Померой змусив своїх носіїв продовжувати експедицію, залишивши, пораненого і непритомного Тарзана — на певну смерть!

Пройшли години, і тоді з-за корчів крадькома вилізли страшні потвори... гієни!

Посмертні згадки

Михаїл САМПАРА — довголітній член Т-ва „Любов", Відд. 370 УНСоюзу в Ню Гейвені, Конн., упокоївся в Бозі в понеділок рано, 13-го березня 1961 р., по довгій недузі, проживши 82 роки. Покійний народився 1879 р., в селі Прошові пов. Тернопіль, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1914 р. Покійний був активним громадянином у всіх ділянках громадського та церковного життя. Полишив у смутку дружину Анастасію, 3 синів: Михіла мол., Олексу й Івана, 3 доньки: Альберту Міранда, Е. Домбровську та П. Ріджіон, сестру в Україні О. Левчук, 12 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 16-го березня 1961 р з пох. заведення до церкви св. Арх. Михаїла, при участі Родини, Членів Т-ва і Приятелів. Покійного поховано на цвинтарі св. Лаврентія. — В. И. П.!

В. Гіна, секр.

Стефан КЕВАЛО — довголітній член і бувший касир, а тепер член Контр. Комісії Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 281 УНСоюзу в Байоні, Н. Дж., помер, по короткій недузі в лікарні в дні 20-го березня 1961 року. Покійний народився в м. Стрілиська Нові, пов. Бібрка, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1936 р. Покійний був щирим українцем, брав активну участь у громадському житті та ніколи не жалів датків на народні цілі. Полишив у смутку дружину Меланію, доньку Маріон, сина Володимира, 2 внуків, зятя, сестру Анну в Байоні та брата і сестру в Україні. Похорон відбувся 22-го березня 1961 р., з пох. заведення, при участі Родини, Знайомих та Членів Т-ва, до укр. прав. церкви, при 22-ій вулиці. Покійного поховано на цвинтарі Arlington Memorial Park, North Arlington. — Вічна Йому Пам'ять!

І. Довгань, секр.